

VILÁGOSSSÁG

KOLOZSVAR,
1947 május 21, szombat

A MAGYAR NÉPI SZÖVETSÉG KÖZPONTI NAPILAPJA

IV. EVFOLYAM,
122 szám

Botrány
a kolozsvári
Bocskai-házban

A gazdasági intézkedések jelentősége

Irta: KACSÓ SANDOR

Politikai életünk nagy központi kérdése az ország gazdasági helyzetének megszilárdítása. Erről beszél ma mindenki. Erről folyik a szó a dolgozó nép között, amely helyzetének javulását várja. Erről tárgyalnak a szakemberek a fellegi minisztériumokban. Erről táncosznak az ország parlamentjébe küldött képviselők, de erről suttognak azok is, akik a nehezségeket a demokratikus rendszer aláaknázására szeretnék kihasználni.

Igen, itt folyik most a nagy küzdelem. A nehezen, egy világegés és annyi véraldozat árán elért népi győzelem vívják csatájukat, hogy megszilárdítsák a békét s a megállandó békében — a nagy dolgozó néprétegek számára — az emberek és becsületes élet megteremtését. Egyaránt érdeke és egyaránt szívbeli vágya ez minden népi minden dolgozó fiának. De nem ez az érdekük — egyik népi nem — azoknak a társadalmi rétegeknek, amelyek eddig főlegesen élhettek politikai és gazdasági hatalmukkal. Ezek a demokrácia ellenségei. Ezek azok, akik régi hatalmi helyzetük visszahúzó erejét a demokrácia bukásával remélik elérni. Ezért aknázzák a gazdasági nehézségeket. Ezért suttognak, rémitgetnek, jószolgálatnak s ezért követnek el mindezt, hogy az ország gazdasági helyzetének megszilárdítására hozott intézkedések erejét és jó következményeit hatálytalanítsák.

A demokrácia felfejlődésben lévő erői természetesen nem maradnak, nem maradhatnak tétlenek és elnézőek. A küzdelem kimenetele nem is kétséges. A győzelem igazi értéke azonban abban van, ha a demokrácia örök és egyetlen nagy erejét jelentő dolgozó tömegek egységesen és önállóan állanak küzdelembe azoknak a gazdasági intézkedések ellen, a teljes és egészséges végrehajtására, amelyeket a demokratikus kormány gazdasági helyzetünk megszilárdítása érdekében hozott, illetve hoz.

A tavaszi vetési esata nagyjában befejeződött. Megnyugtató eredményel járt. Most a gyári termelés megszervezésén és irányításán van a sor. Az ország dolgozóinak feszült tekintete a nemzetgazdasági minisztériumra, illetve annak irányítójára, Gheorghiu-Dej miniszterre tapad. A nagyjelentős törvényjavaslat már elkészült. E javaslat szerint ipari előkészítő központok létesülnek, amelyek keresztül megőrzötték a termelés tervszerűsítését. Az egyéni termelési ágak egy-egy ilyen központba tömörülnek. Ezek lesznek az úgynevezett elosztó hivatások. De nemcsak a kész termékek elosztása lesz a feladatuk, hanem magának a termelésnek a szükséglet és a lehetőségek szerinti megszervezése is. Természetesen együtt kell dolgozni a nemzetgazdasági minisztériummal. Ezért az ilyen elosztó központok tanácsába az érdekelt munkáliságtól választott hat-három embert. E tanácsok feladatát háromnegyedes többséggel hoznak. Ha megállapításra nem jutnak, a minisztérium egyeztet, illetve dönt a kérdésben.

Ezen feladatok három központi feladattal szembe kell nézni. 1. Be kell szervezni a szükséges nyersanyagokat. 2. Szét kell osztani a beszerzett nyersanyagot a termelő üzemek között. 3. El kell látni a termelést a szükséges gépekkel, illetve az öt évre tervezett általános termelési szint megteremtésével. Ennek érdekében jogukban áll a felügyeletük és az üzemek állandó ellenőrzése és szükség szerinti átszer-

vezése. A cél a termelési képesség növelése, tehát kezdeményezhetnek is ebben az irányban, sőt befolyást gyakorolhatnak az egyes üzemek kereskedelmi tevékenységére is.

Gheorghiu-Dej a törvényjavaslat indoklásában őszintén rámutat az ország nehéz gazdasági helyzetére. Több vonatkozásban nyersanyaghiány van, a meglévő készletek elosztása sem egészséges. Emiatt csökken a termelés. Több nyersanyagra, több áruval s a több áru helyes elosztására van szükségünk. A nyersanyag biztosítása s a többtermelés egyben lehetőséget nyújt majd, hogy fokozottabb mértékben biztosíthassunk mindenkinek a munkához való jogot s ezen keresztül a jobb élet színvonalát. Az új berendezés és az új kollektív szerződések megnyitották erre az utat, amelyet most a termelés megszervezésével kell biztonságossá tenni. A törvényjavaslat nem bántja, hanem biztosítja minden becsületes s az új rendszerbe beilleszkedő gyárosnak, iparosnak, kereskedőnek az egyéni kezdeményezés lehetőségét. Biztosítani kívánja az ország gazdasági függetlenségét és egészséges külföldi kereskedelmi kapcsolatokat felvételét teszi lehetővé. Kemény és határozott azonban

mindenféle üzérkedéssel szemben. Utját vágja azoknak a reakciós mesterkedéseknek, amelyek a dolgozó néprétegek nehéz gazdasági helyzetét is politikai céljaik elérésére akarják kihasználni.

De készül ezek ellen még más intézkedés is. A belügyminisztérium is elkészített egy törvényjavaslatot, amelynek célja a gonosz közelmúltból maradt fasiszta és félfasiszta szervezetek, egyesületek, titkos mozgalmak végleges felszámolása. Már a fegyverszüneti szerződés, később pedig a békeszerződés is előírta, hogy országunknak is ki kell gyomlálnia a politikai, mint a társadalmi életből a fasiszta és félfasiszta szervezeteket. 1944 augusztus 23. után ez nagyjából megtörtént ugyan, de nem gyökeresen. Maradtak fertőző góccok s látszólag ártatlan egyesületek, amelyek megőrizték s terjesztették a fasiszta gyűlölködő szellemiségét. Mi sem természetesebb, minthogy ezek lettek később a reakciós kísérletezgetések fészkei. Ezekből indultak ki a céltalos híresztelések a demokrácia befekettetésére és aláaknázására irányuló tervezetek és kezdeményezések. Ezek szolgáltatták azokat az ügynököket is, akik beforakodva az egyes demokratikus pártokba, most már

a demokrácia álarcában folytatták munkájukat, szították a gyűlölködést az együttlakó népek között s igyekeztek elszabotálni a kormány intézkedéseit.

Mind ezek a mesterkedések fokozott veszedelmet és kárt jelentenek most, amikor a kormány a dolgozó nép tömegerejére támaszkodva vívja gazdasági csatáit. Ennek megfelelően szigorú és határozott a belügyminiszter törvényjavaslata is. El kívánja takarítani a demokratikus fejlődés útjából nemcsak a fasiszta és félfasiszta jellegű megmaradt egyesületeket, szervezeteket, vagy ezeket tagjait, de szigorúan bünteti azokat is, akik az ilyen szervezetek működését lehetővé tették, a szellemi felbujtókat és irányítókat, valamint azokat, akik felelőssé tehetőek azért, ha az ilyen elemek bármilyen demokratikus párt, egyesület vagy szervezet kebelébe fuakodva folytathatják demokráciaellenes romboló munkájukat. A belügyminiszter törvénytervezete így szerves kiegészítője a nemzetgazdasági miniszter munkájának s ugyanolyan fontos szerepet lesz gazdasági helyzetünk megszilárdításában, mint a fentebb ismertetett s az ipari termelés megszervezését biztosító törvénytervezetnek.

A hadügyminisztérium elrendelte a gyanúai tömegmészárlás kivizsgálását

BUKAREST. — Cziko Lőrinc, a Magyar Népi Szövetség Biharvármegyei képviselője kihallgatáson jelent meg Damaceanu hadügyi államtitkárnál. A kihallgatás alkalmával memorandumot nyújtott át az államtitkárnak az 1944 őszén Gyantán elkövetett tömegmészárlással kapcsolatban s szóban is tájékoztatta a lefolyt eseményekről. Elmondotta, hogy Bridea Nicolae főhadnagy 1944 őszén Gyanta községben 44 magyar embert, főleg asszonyokat, öregeket és gyermekeket lövett agyon s hogy a vérengző főhadnagyot még csak most tartóztatták le. Bridea főhadnagy a magyarok kivégzése alkalmával nem kegyelmezett meg Tudinca Ludovic román földművesnek sem, aki, amikor feleségét agyon akarták lőni, maga is melléje állt. Hasonlóképpen agyonlövötte Szolga Sándor hadirokkantat is, aki a román hadsereg kitüntetését viselte a mellén.

A kihallgatás során Damaceanu államtitkár kijelentette, hogy a legszigorúbb eljárást indítanak Bridea Nicolae főhadnagy és vérengző társai ellen. A vizsgálat beindítását azonnal, még a képviselő jelenlétében elrendelték.

A költségvetés alkalmazását vitatta meg a minisztertanács

BUKAREST. — A múlt hét belpolitikai tevékenységét a szombati megtartott minisztertanács zárta be. A rendes minisztertanács ülést közebejött egyéb sűrűs tárgyalások, valamint az egyes szakminisztériumok nagyarányú elfoglaltsága miatt szerdán nem tarthatták meg. A szombati minisztertanács Groza miniszterelnök elnökletével négy órát ülésezett és általában a kormányzat ügyeit vitatta meg. Tekintettel arra, hogy az egyes minisztériumoknak a költségvetés alkalmazására vonatkozó előterjesztései és a költségvetéssel kapcsolatos kérdések hosszabb időt és alaposabb megvitatást igényeltek, a nemzetgazdasági minisztérium által elkészít-

ett gazdasági törvények megvitatására a hét első felében ül össze újabb tanácskozás a minisztertanács.

Törvényjavaslat a drogériák működésére

Az egészségügyi minisztérium törvényjavaslatot dolgozott ki a drogériák, illetve illatszertárak működésére vonatkozóan és azt még a képviselőház jelenlegi ülészakájában a plénum elé terjesztik. Az elkészített törvényjavaslat célja, hogy világosan körvonalozza az illatszertárak és drogériák működési körét, megakadályozza a gyógyszerárúszással

kapcsolatos hatalmas arányú visszaéléseket.

A törvényjavaslat szerint ezután illatszertáros, droguista csak az lehet, aki az egészségügyi minisztérium által kibocsátott oklevéllel rendelkezik. Az oklevelet viszont csakis megfelelő vizsga után lehet megszerezni. A vizsga alól kivételt csak a katonai illatszertárosok, valamint a droguista iskolák végzett növendékei képeznek.

A törvényjavaslat kimondja, hogy illatszertárak, drogériák semmiféle gyógyszerrel nem áruhatnak. Azokat, akik ezt mégis megpróbálják, 50 millió lej pénzbírsággal és az iparengedélyük megvonásával büntették.

Henry Wallace javaslata a világ újjáépítésére

NEWYORK. — A Tass-ügynökség newyorki tudósítója ismerteti a detroiti lapok beszámolóját Henry Wallace volt amerikai alnövöknek és kereskedelmiügyi miniszternek egy michigani gyűlésen mondott beszédéről. Wallace sürgette az amerikai szakszervezeteket, hogy vegyék át a háború elhárítására irányuló munkaterv továbbfejlesztésének a vezetését. Szerinte a munkatervnek magában kell foglalnia a leszerelést, a nemzetközi atomerő-ellenőrzés fokozására vonatkozó meg egyezést, a hadászati területek nemzetközivé tételét és a fasiszta felszámolását. Beszédében ismét bírálta

Truman elnök politikáját Görögország és Törökország megsegítésével kapcsolatban, majd figyelmeztette az amerikai reakciósokat, hogy Oroszország elleni vak gyűlöletük a világnak az Egyesült Államokkal szembeni egységesített eredményezte. Kijelentette, hogy a jelenlegi kongresszus az amerikai nép érdekei ellen dolgozik. Egyébként Wallace, aki Truman politikájának sürű bírálása mellett eddig aránylag keveset beszélt arról, hogy a Truman-elv helyét milyen gyakorlatot ajánl, a „New Republic” című folyóiratban most ismerteti a világ újjáépítésére kidolgozott tervét. A terv

lényege az, hogy Amerika tőkésleségét az európai és az ázsiai népek életszínvonalának az emelésére kell fordítani. Wallace szerint a világnak az újjáépítésre és az életszínvonal emelésére irányuló tökeszülséglete a következő tíz esztendőben valamivel több mint 150 milliárd dollár. Hangsúlyozza, hogy az Egyesült Államok és a Szovjetunió közötti jóviszony elterjedésére feltétlenül az építő munkaterv sikerének.

NOKRASI PASA A BRIT —EGYIPTOMI VITARÓL

Nokrasi pasa egyiptomi miniszterelnök közölte, hogy ő maga

vezeti azt az egyiptomi küldöttséget, amely az ENSZ biztonsági tanácsa előtt a brit-egyiptomi vitával kapcsolatban ismerteti majd a kairói kormány álláspontját. Ez alkalommal többi között még kijelentette:

— Egyiptom nem fogadhatja el az 1936-ban megkötött brit-egyiptomi szerződés további fenntartását. Ha Egyiptomban brit csapatok maradnak, az sérti szuverenitását. A brit kormány igen jól tudja, hogy az egyiptomi nép akarata ellenére tartja csapatát az országban. Egyiptom azt kívánja, hogy ezeket a csapatokat azonnal és teljes mértékben távolítsák el és ezt ne tegyék függővé a régi szerződés megújításától vagy új szerződés kötésétől. Nem fogadjuk el, hogy továbbra is olyan szerződés maradjon érvényben, amely ellentétben áll az ENSZ alapokmányával. Biztos vagyok abban, hogy az ENSZ egyetlen tagállama sem járul hozzá ahhoz, hogy idegen csapatokat kényserítsenek Egyiptomra.

Csak az „Uomo Quallunque” pártja nem kap helyet az új olasz kormányban

ROMA. — Francesco Saverio Nitti kormányalakítással megbízott olasz miniszterelnök közölte, hogy az „Uomo Quallunque” tömörülés kivételével valamennyi párt képviselőjét bevonja kormányába.

Nitti most közel 79 éves. 1919-1920-ban már volt Olaszország miniszterelnöke. A fasiszta uralomra kerülése után Franciaországba menekült. A háború éveit német gyűjtőtáborban töltötte, ahonnan az amerikai csapatok szabadították ki. Fasiszta-ellenes multja ellenére, kinevezésével kapcsolatban a bizalmatlanság is hangot talált. A budapesti „Szabad Nép” például így jellemzi: „Nitti volt az, aki tétovázó és jobboldal felé tekintető politikájával aláásta a mult háború után az olasz demokrácia tekintélyét. Ahogyan Brüning Németországban, úgy Nitti Olaszországban sokban hozzájárult ahhoz, hogy a fasisztákat uralomra juttassák.

Amerika az ősz előtt nem tárgyal új segélyről

Vanderberg köztársaságpartti szenátor, az USA szenátusának külügyi bizottsági elnöke szerint az Egyesült Államok kongresszusa jelenlegi ülészakájában, tehát júniusig vagy júliusig nem tárgyal további segélyről szóló törvényjavaslatot s nem fogad el újabb segélykéréseket. Minden már javasolt, de még meg nem tárgyal segélytervet, mint a koreai segély is, elhalasztanak őszig.

6000 tonna szovjet gyapotot fordítanak a munkások és földművesek ellátására

BUKAREST. — A Szovjetunióval kötött gazdasági és kereskedelmi egyezmény értelmében az országba érkező nagymennyiségű gyapot elosztására a felkészülésre vonatkozóan az OBIC a kereskedelmi és iparügyi minisztérium jóváhagyásával tervezetet dolgozott ki. A tervezet szerint az országba érkező hatalmas gyapotmennyiségből 6000 tonnát a munkások gazdasági ellátó szövetkezetei és a földműves lakosság részéről a földművesek lakosság részéről fordítanak.

1500 tonnát, mint segéd nyersanyagot a posztógyárak rendelkezésére, míg 2000 tonnát a többi hasznos iparág rendelkezésére bocsátanak. 1000 tonna gyapotot használnak fel a hadsereg részére, míg 2500 tonna gyapotot kereskedelmi forgalomban értékesítenek.

1000 milliárd lejős hitel a fakitermelő üzemeknek

BUKAREST. — A nemzetgazdasági minisztérium a fakitermelő üzemek hitellel való megsegítése érdekében a korábban jóváhagyott 250 milliárd lejős kölcsönön kívül a CAPS-on keresztül újabb 750 milliárd lejős hitelt engedélyezett. A hatalmas összegű hitel egy részét a kitermelésre, másrészt a kitermelés fa ipari feldolgozására kötelesek fordítani.

VILAGOSSÁG

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár, Brassai-utca 7.
Távbeszélő: 258.

Szerkesztőbizottság:

BENEDEK MARCELL, KACSÓ SANDOR, KÓS KÁROLY
Felelős szerkesztő: BALOGH EDGAR

Pincében, padláson, fiókok fenekén

roszdás szegék kallódnak. Kiállnak a falból, pökbái szövődik rájuk, valamikor talán madzagot feszítettek ki köztük nagymosáskor, de a madzag elszakadt, a szeg ottmaradt. Aztán, ha jól körülnézünk, a lakásban is csak úgy meredeznek a jó vastag képhordó szegek! A kép ki tudja, melyik lakóé volt, a szeg mindenestre ma gazdátlan — és csunya.

Nem árt tehát egy kis nagytakarítás. A felesleges szegeket össze kell szedni, ami rossz és használhatatlan, az ócskavasmal való s más lim-lom vasholmival együtt értékesíthető, ami pedig még jó, hát annak megvan ma a kellő hivatása.

A Petőfi-alap szegeket gyűjt. Minden magyar embertől három darabot kér számon, annyi mindent akad. Már egy nyolcgérmekes családban nehéz lesz a szülők szeg-adójával együtt a harminc darabot összerakni, no de a gyermekek leleményesek s ha nem a lakásban, találnak ők szeget eleget a környéken. A reg-lama a jó: fejenként három szeg a magyar népfőiskolák, népi kollégiumok, nép-könyvtárak, népi múzeumok, ösztöndíjak és kulturbázisok javára!

A gyűjtésre máris folynak az előkészületek. Sokhelyütt már e héten ifjúsági csoportok járnak házról-házra, de mit érnek majd el, ha a lakosság már jó eleve nem készíti elő a kívánt szeg-adagot? A gyűjtés csak akkor lesz sikeres, ha máris mindenki szépen kihzza a falból az oda nem való szeget, előkotorja a fiókok mélyéről az ott feleslegesen bujkáló drága kis holmit, s alaposan meg is vizsgálja, mi lesz talán még használható, minek van még értéke — a nemzetgazdaságban! Aztán persze jó helyre kell letenni a családi szeg-porcit s mire jönnek a diákok, éppen csak átadjuk nekik.

Szorult gazdasági helyzetünkben magyar kötelességről van szó. Pénzt ma nehezen ad az ember, de az a 3 szeg fejenként igazán nem megterhelés. Lelkünk, becsületünk rajta, hogy a Petőfi-alap szilárú legyen s a mi szegünk is tartsa — erősítse!

AZ UJ TELEFONDIJAK. Az új telefondijakat a hivatalos lap tegnapi számában tették közzé. Eszerint a lakások felszerelt telefonkészülék előfizetési díja évi 400.000 lej, míg a szabadfoglalkozásúak részére 900.000 lej. Az egyéb foglalkozásúak részére 500 százalékkal emelték az előfizetési díjakat.

AZ EME Bölcsészeti, Nyelv- és Történettudományi szakosztályában (Augusztus 23-utca 14) május 21-én, szerdán délután 6 órakor dr. Kristóf György: „A kolozsvári egyetem címe és Bolyai kultusza” címen tart előadást. Érdeklődőket szívesen látunk.

SEPRŰCIROKÉRT SÁRLÓT KAP AZ ORSZÁG. Az egyik fővárosi cég engedélyt kapott arra, hogy Csehország kiából 100.000 darab sárlót vásároljon seprűgyártásra alkalmas cirokért. Egy kiló cirokért egy sárlót kap az ország.

A KISIPAROS BANK FELEMELTE ALAPTŐKÉJÉT. A Kisiparos Bank 600 millióról 10 milliárd lejre emelte fel alapitőkéjét. Remélik, hogy a bank eleget tehet a kisiparosok hitelgyényléseinek.

A VENDÉGLÁTO IPAR MUNKÁSAINAK FIZETÉSE. A vendéglátó iparosok és alkalmazottaik között megegyezés jött létre. A megegyezés értelmében a vendéglátó ipar munkásai 1.900.000 lejtl 5 millió 500 lej havi fizetésben részesülnek. Emellett a vendéglátó ipar munkásainak részesülniök kell a kollektív szerződés előnyeiben is. Ez a fizetés léte minimumnak számít, amennyiben ezek az összegek azt biztosítják, hogy fogyasztás után a kiszolgálásért járó százalékok legalább ennyit kell biztosítsanak a vendéglátó ipar munkásainak. Tehát amennyiben a fogyasztás után befolyt százalékok ezt a léte minimumot a munkásoknak nem biztosítanák, a vendéglátó iparosok kötelesek azt kiegészíteni. A megállapodást a hivatalos lap is közölni fogja.

A D. ZS. N. MÁSODIK NYÁRI SZABADEGYETEME. A Demokrata Zsidó Népközösségek erdélyi kulturbizottsága ez évben is megrendezi Nyári Szabadegyetemét. Az 1947. évi Nyári Egyetemet Nagybanán rendezik július 20 és augusztus 10-ike között. Résztvehetnek nemre, korra, felekezetre és nemzetiségre való tekintet nélkül mindazok, akik július 10-ig felvételüket kérik az előkészítő bizottságnál (Kolozsvár, Apáczai Cseri-utca 26. Regionala C. D. E. Universitatea de vara). A kérelmezők látamoztassák kérelmeiket a lakóhelyeik szerint illetékes Zsidó Népközösségnél. A Nyári Egyetem keretében kiváló erdélyi tudósok és írók adnak elő a történelem, irodalom és művészettörténet, társadalomtudomány, nevelés és lélektan, közgazdaságtan, pályaválasztás tárgyából. A szemináriumi előadásokon kívül vitatészek, irodalmi törvényszékek és társaskirándulások egészítik ki a programot.

M Ű V É S Z E T

BOCCACCIO

(Bemutatja az Állami Magyar Színházban)

Mintha a Magyar Színház arra készült volna, hogy igen szerény anyagi körülményei között, szegényes díszletei és jelmezei ellenére is megmutassa, hogy annyi csapnivaló operettelőadás után tud igényes is lenni és ebben a leáldozóban lévő műfajban is művészi nyújtani. Suppé szép muzsikájú operettje meg is érdemelte a gondos előkészítést és a közönség szívesen nem akaró tapsokkal jutalmazta a kitünő előadást.

Az operettek nálunk még nemrégiben is igen divatos formája csak igen kis területről kapott utánpótlást, Pestről s legfennebb Bécsből és igazán komoly művészeknek kell lennie annak, aki lényegbevágó újításokkal korszakú tudja tenni ezt a műfajt. Mert az elmúlt évtizedek operettjeinek muzsikája és „tartalma” ma már olyan hamisan cseng a színpadról, hogy azon csak időből kiesett, kába, nosztalgikus lelkék tudhatnak elandalogni. Az itt-ott felbukkanó közönségiker mitem cölpl rá erre. De mert az új operett-típus még egyáltalán nem mutatkozik a látóhatáron, a színház valóban akkor cselekszik helyesen, ha a kis operáknak is beáll, Boccacciohoz hasonló operettokhoz nyúl, mert a színházi nevelés terén a közönséget igényességhez és izléshez szoktatja.

A lendületes és pergő előadás M. Horváth József érdeme, akit többször kellene rendezéshez juttatni. A címszerepben Lőrinc Zuzsa a legjobb operett-színésznőkre emlékeztetett friss játékával és behízelgő hangjával s lehet, hogy kiránsága ellenére, de amint a körülmények miatt mindjobban távolodik eredeti területtől, az operától, annál inkább válik kitünő operett-színésznővé. Takács

Paula kisebb szerepében újra megcsillogtatta énekművészetét. Nagyobb szerepekben Szentes Ferenc, Puskás Béla, Csóka József, Sugár Jenő, Hegyi Lili arattak sikert. Külön ki kell emelnünk Kovács Katót bájos, megnyerő játékért és kellemes, szép hangjáért. De a többi szereplő is tudása legjavát adta, ami biztosította Boccaccio nagy sikerét. Stefaidesz karnagy munkája révén a zenekar várakozáson felül szerepelt.

(t. g.)
„SZENTGYÖRGYI ISTVAN”
ÁLLAMI MAGYAR SZÍNHÁZ
MUSORA:

Kedden este fél 8 órakor: Boccaccio.
Szerdán délután 4 órakor Kós Zsófi fellépésével: Egy pohár víz.
Este 7 órakor: Boccaccio.

A ROMAN NEMZETI SZÍNHÁZ
ÉS OPERA MUSORA:

Kedden délután 6 órakor: Kár érte Tóni.
Este negyed 10 órakor: A Manolescutámsulat előadása.

KOLOZSVARI MOZIK MUSORA:
CAPITOL: Nem élhetek muzikászó nélkül.
CORSO: Lilla. Gyönyörű észak film.
RIO: Csak pár napig: Titokzatos kastély.

ROYAL: Férjfiak az ő életéből. Premier film az új amerikai produkcióból.
ROYAL-TEREM: Teán, a rettenetes. (Fél 4, fél 6, fél 8, 9.)
SELECT: Csillagos lofogó alatt. Izgalmas amerikai kémdráma.
URANIA: A hétéfű sárkány. Szovjet mesefilm.

Csokonai a református kollégiumban

Megvallom: volt egy kis önzés abban, hogy elmentem a kolozsvári református kollégium felsőosztályos növendékeinek irodalmi délutánjára. Rég eltűnt ifjúságom nyomában jártam. A délutánt Csokonai műveinek szentelték. A műsor nagy része ugyanaz volt, mint azé a Csokonai-esté, amelyet a budapesti Barcsay-utcai gimnázium önképzőköre rendezett 1903-ban. Akkor is elépelelték a „Reményhez” fájoan édes dallamát, akkor is eljátszották a „Tempefői” második felvonását, a magyar poéta tragikus örökösét a pénzt követelő német könyvtáros és a könyvért pénzt nem adó, agarakra szívesen pazarló magyar főurak között. Az önképzőkör ifjúsági elnöke, Benedek Marcell VIII. A. oszt. tanuló, bevezető előadásában keményen megrótra a Csokonairól megfélekedző közönséget.

Erről az estéről sokat írtak a lapok — úgy hánúnc esztendő múlva, amikor egyik szereplőjéből miniszter, a másikkól miniszterelnök lett (s megemlítetek mellettük egy-egy székely író, festőművész, színiakadémiai tanárt, lapszerkesztőt is). De én most nem a miniszterek rosszul végződő dícsőségre, nem is a többiek mindmáig folyó becsületes küzdelmére gondoltam — csak arra a tisztá, ideális szándékra, amely negyvennégy esztendővel ezelőtt egyformán lobogott mindnyájunkban, akármilyen irányba fordultunk is azután. Es mintha ifjú magamat láttam volna Sütő András VII. oszt. tanulóban, amikor a dobogóról mondanj kezdte bevezető szavait...

A mi előadásunk külsőségei gazdagabbnak voltak az Urániaszínház mór díszítésű helyiségében, bedíszlevezett színpadán, kölcsönkapott korhú jelmezekkel. De ennek a kolozsvári előadásnak több értelme és nagyobb jelentősége volt. Most kell írni róla, mielőtt még miniszter talál lenni egyik-másik résztvevőjéből — amit én már ugysem érek meg.

Sokat jelent az is, hogy negyvennégy esztendő alatt sem Csokonai értékelése, sem az ifjúság lelkesedése nem csökkent. S még többet az, hogy a közönség — s annak sorajban sok egyszerű ember — ha díszes külsőségek nélkül is, de hozzájutott Csokonai költszetének gyöngyszemeihez. Az a közönség, amely annukidején mint szülő, rokon vagy barát eljött megnézni a „gyerekek” produkcióját, Budapest színházaiban, könyvtáraiban, könyvkereskedéseiben, az irodalmi társaságok előadásain megkaphatott mindent, amjt akart. Negyvennégy esztendő alatt olyan jól elintézték a világ sorsát, hogy olyan művelt városban is, mint Kolozsvár, nehéz dolog könyvhöz, jó ismeretterjesztő előadáshoz, komoly színlelőadáshoz jutni.

Szükség van ezeknek a fiataloknak lelkes munkájára, szükség van egyszerű, függöny és díszlet nélkül szüklőködő dobogójukra. S még nagyobb szükség van minderre a kisebb városokban, ahol a kulturális lehetőségeket alig is képviseli más, mint a középiskola.

Vegyenek példát Kolozsvár és a többi erdélyi város középiskolás diákjai erről az előadásról. Az önképzőkörök szenteljenek évente egy-két gondosan előkészített nyilvános előadást nagy költszetteknek, drámajróknak, akikhez városunk közönsége másként nem férhet hozzá. Ime, a példa mutatja, hogy a diákok személye jánt érdeklődő közönség nem kíván díszletet, jelmezt, elfogadjja a „Shakespeare-színpad” csupaszágát s még csak operettet sem követel, mint a színház közönsége: szívesen megismerkedik legnagyobbb költszettek legszébb, legkomolyabb írásaival is.

Tudom, hogy nem a legjobbkat vetem föl ezt a gondolatot, most évszázlat előtt. De emlékedjenek rajta az önképzőkörök tanár- és ifjúsági vezetői s valósítsák meg ösztöl fogva minél több helyütt, minél gyakrabban. Ez nem szereplési vágy, nem hiúság kérdése többé, nem is vállvergetést érdemlő gyerekes próbálkozás, hanem komoly kulturális szolgálat.

BENEDEK MARCELL

AZ ORSZÁG ÉLETE

Régen: Kurkó Gyárfás egy székely iparoscsalád tizedik gyermekének keresztelését vállalta

Az elmúlt napokban a MNSz Nagy Elemér helyi református országos elnökét két sokgyermekes székely magyar család hívta meg, hogy ujszüllött gyermekeik keresztelését vállálja. Kurkó Gyárfás eleget tett kérésüknek és a tordamegyei Kutyfalva szörványközségben Tóth Antal gazdálkodó hatodik, Régenben Ösz Pál kisiparos tizedik gyermekének keresztelését vállalta. A két keresztelőn Kurkó Gyárfás Kacsó Sándor képviselő társaságában jelent meg. A kutyfalvi keresztelőn lelkész vezetésével a község lakosai ünnepélyes fogadtatást rendezett, amelyen megjelent szomszédos Radnót község gazdasági küldöttsége is. A szónokok részletesen ismertették a községek helyzetét, munkájukban további segítséget kértek az országos elnöknek és biztosították arról, hogy a gyermegek egészségesen és biztossítottan állanak a Magyar Népi Szövetség mellett.

Tenke: Egészségesek, jól érzik magukat és nem készülnek haza a székely gyermekek

A Magyar Népi Szövetség biharvármegyei vezetőségének kiküldöttéi Cziko Lőrinc képviselővel, aki néhány napig vármegyéjében tartózkodott, a tenkei járásban meglátogatták az éhínség elől odamenekített székely gyermekeket. A látogatás alkalmával megállapították, hogy a gyermekek kitünő ellátásban részesülnek, mindannyian jó egészségben vannak és kivétel nélkül iskolába járnak. A gyermekek nagyrésze már annyira megszokta a bihari magyar vendéglátó családokat, hogy egyelőre nem is készülnek haza.

Tekintettel arra, hogy a gyermekek nagyrésze meglehetősen hiányosan van felöltöztetve, a tenkei és délfenyéri magyar családok, valamint a MNSz biharvármegyei vezetősége ruhagyűjtési akciót indított. Szándékuk a gyermekeket a jó ellátáson és jó bánásmódon kívül jó ruhába is öltöztetni.

Jasi: Magyar hadifoglyok utaztak át a városra

Ünnepélyesen fogadták szombaton reggel Jászvárosban a Szovjetunióból hadifoglyokkal megérkező vonatot. A vonaton 107 romániai, magyarországi és ausztriai hadifoglyok érkeztek. A fogadáson jelen volt a román Kommunista Párt, a Népvédelem küldöttsége, valamint a 8-as határőrezred küldöttsége.

A hadifoglyok kivétel nélkül jó egészségben és jó ruhában érkeztek meg. Fogadásukkor elmondották, hogy emberséges bánásmódban volt részük, külön mozgóképszínházuk és könyvtáruk volt azok, akik dolgoztak, a havi keresetükből a város területén szabadon vásárolhattak.

A hadifoglyokat Foksányba irányították, ahonnan a szükséges vizsgálat után hazautazhatnak.

Szatmárnémeti: A helyszínen vizsgálják felül a demokrácia elveinek alkalmazását a közigazgatási karavánok

Egészséges ötletet valósított meg Szatmár megye vezetősége Suta Mihály megyefőnök vezetésével sorra járnak a megye járásait és községeit azzal a céllal hogy a helyszínen intézzék el a felmerült kívánságokat, sérelmeket és panaszokat. Az első közigazgatási karaván május 19-én, hétfőn reggel indult utnak. A megyefőnökön kívül résztvevőnk a karaván munkájában dr. Palcau Gheorghe alispán, Salagean főmérnök, a technika ügyosztály vezetője, a vármegyei közellátás főnöke, az INCCOP igazgatója, a csendőrszárnyparancsnokság kiküldöttje és a DPB főtitkára. Első utjuk az erdői járást vezet. Kedden a szatmári, szerdán a szamosi, csütörtökön a szinéri váraljai, pénteken a nagybányai, szombaton a kápolnokmonostori vasárnap a somkúti, majd jövő héten az erdőszádai, avasfelsőfalvi és a halmi járások kerülnek sorra.

A közigazgatási karaván lehetőleg a helyszínen azonnal intézkedik. Elsősorban azt vizsgálják felül, hogy a demokrácia tiszta és nép érdekeit védő szelleme mennyire érvényesült a megyében.

Feketeerdő: Rövid időn belül teljes erővel megindul az üvegyárban a termelő munka

A feketeerdői üvegyárban a munkások szabatolása következtében az ipartelep nem jutott nyersanyaghoz és a munkások is már hosszabb idő óta nem kaptak meg fizetésüket. A megye főispánjának intézkedésére a CASBI ellenőrzése alatt működő ipartelepre új CASBI-felügyelőt neveztek ki. A főispán helyszíni vizsgálat alapján megállapította, hogy egy a nyersanyaghiány, mint a munkások sok nem fizetése súlyos gondolanságnak tudható be és intézkedésére a gyár kellő nyersanyaghoz jutott és így minden remény megvan arra, hogy a legrovidebb időn belül a gyár teljes erővel bekapcsolódik a termelésbe, amaga után vonja a munkások variálan ellátását is.

Arad: Biróság elé állítják az üzérkedőket

Az aradi élelmiszerpiacon az árak újabb emelkedése mutatkozott. A hatóságok megállapították, hogy ez az új áremelkedés csak a közönséges árak emelkedésének a következménye, akik más megyékből érkeztek Aradra és itt minden árut felvásárolnak. Mesterségesen felverik az árakat és az árakat továbbszállítva, üzérkedésre használják. Arad megye főispánja radikális közbélelépésre határozta el magát megtiltotta, hogy a távolról érkezett üzérek és viszonteladók szerezket vásárolhassanak. Ugyanakkor utasította a hatóságokat, hogy az ilyen céllal Arad megyébe érkezett élelmiszervásárlókat azonnal tartóztassák le és tloncolják vissza őket.

Az aradi rendőrség rendkívül szigorúan ellenőrzi a rendelkezéseket a közönséges árak emelkedéséről. A rendelkezés értelmében Arad megyében az idegen országgrézek bevásárlóit azonnal letartóztatják, felvásárolt árukat elqbozzák és bíróság elé állítják őket.

A Székelyföldön

Ahol nem mókák és medvék diktálnak székely novellákat, hanem a halotti csend vár varázsütésre, amitől kitárulkoznak a föld rejtett kincsei

— KIKÜLDÖTT MUNKATÁRSUNK RIPORTSOROZATA —

SZEKELYUDVARHELY.

Csend... Tompa és nyomasztó. Járkadt szántóföldek s mozdulatlan erdők várják a pészidő eszt. A forró nap alatt. Komor földműves arcok a nehéz tavaszi munkában csontokra feszülő bőrrrel, fáradtságtól összeszűkült szemek jellemlik a mozdulatlan, kegyetlen eget. Szél se suhan, levél se szédül, mozdulatlan némaságba burkolódott a táj. Lomha állatok keresgélnek a legelők parányi fűszomói között. Buzatáblák zöldelnek a völgyekben és hegyoldalon s közöttük néhol hátragosan góroslik már a pipacs. A kukorica levelárdái lekonyulva várakoznak szikkadt göröngyök között.

Föld, ember és állat szomjazza az esőt.

A munka elvégzett és a többi már nem emberi akarat korlátyozza.

De a csend szinte elviselhetetlen. Mintha mesék elvárásolt, megbabonázott hegyei között járunk, ahol kérdéseinkre süketen hallgat a csönd. Néma és mozdulatlan minden köröskörül, csak a páraz föld panaszol hangtalanul. Aztán, ha jobban odafigyelünk, megértjük, hogy ez a csend vádol. Nem a szárazságot. Holnap zápor jöhetnek s végig paskolják a szomjazó föld hátát, amitől újra esendül minden élet. De a vád a máma országuton, hol se lovas seker nem poroszkál, se gépkocsi nem vágatnak szilajon, még csak magános utas sem baktat — mindjohabban erősödik. Már itt dobol szándékaink és élő lelkiismeretünk kapujában. S ez a vád követeles is.

Százados vád és százados követelés. Riaszt és cselekvésre kell bírónőzőn. Elhatározások megvalósítására kell serkentésen. Lármafa, mely vést zug a halos meredségben. Maga a föld állt mélyről és követelve.

Mintha nem is itt járnánk, az ország szívében

Százszor elmondtuk s szinte már közhely, hogy az elmúlt századok alatt váltakozó hatalmak feleltették gazdasági programjaikkal a Székelyföldet. Az erdélyi íjelmek, osztrák elnyomók, magyar uralkodók, román kultúrások mostoha gazdálkodásai szérűje volt ez a vidék. Lakói mel adóztak s ez kellett mindenkinek. Vergődött és kinylódott, ezt senki sem akarta észrevenni. Határország a Kárpátok védelében Habsburgnak és magyaroknak, sicuticidum a bécsi zsarnokok, véres, megalázó hatalmi járóka a mult román „történelmi” akciójának. És mindenkinek zamat, ahonnan csak kapni kellett, de adni sohasem. A föld mélyében rejlő kincsei felett elátkozott árva Argirusként bolyongott a nép, ideje, hogy felszabadulna véglegesen elújíze azok barmák ránehezülő hazugságait.

Mintha nem is itt járnánk az ország szívében, az ápolatlan, gúnyúton s ember, se jármű. A „hárdmenti falvakban is csak a „néne kedd” bucsujáró litániázó menekülő hittel a Mária-zászalatt. Megrakott gépkocsik ide s fuvaroznak semmit és innen indulnak meg rakott szekerek. A k e vidék s századok mostoha most mutatja meg igazán urak felölten gazdálkodó

„Az ebresztés reánk vár s a...”

...váta is hallgat, a sóshegyek szétetik, hogy üden várja a szélkat. Ugy látszik, a korondi szent is kiment divatból, mert nem igen ad kenyeret. A fűrdő szóttan ásitózik. S a híres székelyi fazekas ipar is vergődik az álszal. A gyáripar megindul a vidék. A kiváltságos háziipar leng, leng. Egész Korondon lehet találni egy kész kőfejtőszekert. Pedig a korondi iparok és művészei az agyagiparoknak. A földszagu műhelyek egymás mellett sorakoznak a száradó edények égetésre

várva, forognak a korongok és formálódik az agyag. A kezek művészi biztonsággal festik a változatos mintákat, de ahogy elmondják: nincs zománc és nem lehet égetni.

Jobbágyfalvára bevezették a gázt és akadtak értelmes emberek, akik megkezdték a fazekgyár építését. Korond fiataljai most ott dolgoznak. Ez is azt bizonyítja, hogy itt a munkára nem a szándék hiányzik, hanem a lehetőség. Mert ahol mutatkozik, ott serényen megindul a munka. De a híres korondi fazekas-iparon segíteni kellene.

Nagybányáról szállítják a zománcot. Csak nem nagyon lehet szállítani, mert a fazekasoknak nincs tőkéjük, hogy előre kifizessék a zománc árát. Valami szövetkezet-féle működik, de nem kielégítően, hiszen sem a szükséges anyagot nem tudja beszerezni, sem az értékesítést nem tudja kellő módon megszervezni. Régebben távoli kereskedők jöttek ide és potom áron felvásárolták a kész árut és persze csak ők kerestek rajta. Itt olyan termelő és értékesítő szövetkezetre lenne szükség, amely üzemszerűen fogná össze a közösség jelentős háziiparát. Tökesegség és szakszerű gazdálkodás kellene az aragonit kihasználásához is.

A bomló, korhadó Szejke-fürdőre vádolóan néz Orbán Balázs kopjafás síremléke. Dűledező épületeit bontják, hordják s a borvízstrand medencéje körül lévő kabinokat is szétszedik. A tulajdonos nem akar építkezni és egek har-

mincadjára jut ez a kitűnő gyógyfürdő. Átellenben a fürdővel a petróleumfúró gépek darvadoznak rozsdásan. Csak az emeletes borvízes szekerek döcögnek Udvarhely felé, elejükbe fogott melan-kólikus bivalyokkal.

Ha a tulajdonos még szerény keretek között sem akarja üzembentartani Szejke-fürdőt, a városnak kellene közbelépnie parancsokkal és segítséggel. Már már nyugodtan le lehet radirozni a térképről Székelyudvarhelynek, mint fürdővárosnak jeleit, hiszen a Fernengel-féle sósfürdő is megszünt. A Budvár alatt nem csobog a sósvíz s a roskadozó épületek fölé hidegen magasodik a gépház élettelen kéménye.

Hétköznap van, amikor átszaladunk a Küküllő új fahídján. (A régi, karcu vashidakat szétrombolta a németek értelmetlen vak dühe.) Hétköznap van, de Székelyudvarhely lakói mintha valami örömmünneptől megmámorosodva, mind majálisra mentek volna. Az üzletek be vannak zárva, a lefüggönyözött ablakok mögül nesz sem hallatszik s csodák-csodája, a korcsmákban légyeken kívül senki sincs. A kihalt néma városban a városháza lépcsőjén fejét előre ejtve csak a süket hordár böbjösköl.

A kép lever. Székelyudvarhely alszik és varázsütésre vár, hogy álmából felriassza a csoda, mint Rip van Winklet, de megifjodva, harsány vonatfútyók és gyári kürtök vidám dudálása között.

TAMÁS GÁSPÁR

Több mint 70 tonna karbidot, 50 tonna szódát és nagymennyiségű szalmiáksót feketézett el

a dicsőszentmártoni Nitrogén-gyár igazgatója

DICSŐSZENTMARTON. — A közellátási minisztérium a fém- és vegyipari egységes szakszervezet értesítésére vizsgáló rendelt el a dicsőszentmártoni Nitrogén gyárban. A vizsgálat során hatalmas méretű szabotázsra derült fény.

Petre Marcovici, a közellátási minisztérium felügyelője, valamint Valeriu Dumitrescu, a fém- és vegyipari szakszervezet kiküldöttje megállapították, hogy a gyár igazgatósága a bukaresti köz-

ponti igazgatóság tudtával, az állami ellenőrzés alól kivonva, fekete uton értékesített 55.767 kilogram szódát. A szódán kívül ugyancsak fekete uton különböző feketézők közreműködésével kivontak az állami forgalomból 72.325 kilogram karbidot és 500 kilogram szalmiáksót.

Az ügy annál is súlyosabb, mert csak nemrégben közölte a gyár igazgatóságával a közellátási minisztérium egy kérésre

válaszolva, hogy a gyár szoda- és karbid termeléséből egy dekát sem szabad szabadpiacon elárúsítani.

A közellátási minisztérium a hatalmas arányú visszaélés megtorlására az egész igazgatóság azonnali letartóztatását és megbüntetését kérte, mert, miközben a gyár bűnös vezetői több mint 70 tonna karbidot feketéztek el, az ország egyes szénbányáiban karbid hiánya miatt szünetelt a munka.

Botrány a Bocskai-házban

Nem engedik be a kiutalt iskolaépületbe a kolozsvári állami magyar leánygimnáziumot

A történelemért nagymértékben Lazar Constantín polgármester felelős

KOLOZSVÁR. — Mintegy két évvel ezelőtt a magyarnyelvű állami leánygimnáziumot a Bolyai-egyetem részére igénybevett sétatéri épületből kilakoltatták azzal, hogy az unitárius kollégiumban kapnak ideiglenesen egy-két hónapra elhelyezést. Azóta két év mult el. A leánygimnázium nem tudta fontos hivatását kellően betölteni. Két hónappal ezelőtt megérkezett a kolozsvári városzháza a kultuszminiszter rendelete, hogy a leánygimnázium részére azonnal megfelelő helyiséget kell biztosítani. A rendelet végrehajtását Lazar Constantín polgármester, dr. Anca és Dán alpolgármesterekre bízta azzal, hogy szerezzenek a leánygimnázium számára megfelelő épületet.

A szovjet parancsnokság elköltöztése előtt a két alpolgármester hivatalos végzetést adott ki, hogy a Bocskai-házban a leánygimnázium részére veszik igénybe.

Lazar polgármester később azzal érvelt, hogy egy szovjet tiszt felhívta a figyelmét arra, hogy egy műszaki szovjet csapat érkezik és ezek számára az épületet fenn kell tartani. Felszeghy Udón államtitkár és Vitályos Erzsébet igazgató előt azonban határozott ígéretet tett arra, hogy amennyiben a műszaki alakulat nem érkezik meg, úgy ők kapják meg az épületet és ezzel megerősítette a két alpolgármester végzetését. Hétfőn reggel az épület birtokbavételre, rendezőhatára és az átalakító munkálatok elvégzése miatt Vitályos Erzsébet igazgató a szükséges munkacsoporttal megjelent a Bocskai-házban. Mintegy másfél óra múlva azonban megérkezett a román zenekonzervatórium igazgatója és tanári karával és növendékeivel, akik

lezárták a bejáratot, valóságos ostromzást létesítettek, nem engedve meg senkinek a belépést. Azt hangoztatták, hogy az egész épület felett ők rendelkeznek. Jogcímük igazolására egy belügyminiszteri táviratot lobbogtattak, amely utasítja a polgármestert, hogy az épületet a konzervatóriumnak adja át.

A román zenekonzervatóriának magatartásán nem csodálkozunk. Intézetük eddigi állapota valóban türethetetlen s jö-guk van rendes épülethez. A hiba ott

történt, ahol ugyanazt az épületet — egyszerre két iskolának adták ki.

Az ügygel kapcsolatban megállapítottuk, hogy szó sem volt arról, hogy az eltávozott szovjet parancsnokság helyére szovjet műszaki csapatok jönnének és ugyanakkor, amikor Lazar polgármester utasította dr. Anca és Dán alpolgármestereket a gimnázium részére való helyiség biztosítására, már néhány nappal később a konzervatórium részére egy április keltezésű bont állított ki ugyanarra

Fontos kérdéseket tárgyal meg a magyar ipari liceumok marosvásárhelyi országos értekezlete

MAKOSVÁSÁRHELY. — A romániai magyar ipari liceumok országos értekezlete május 18-án befejeződött. Az értekezlet elején Pallós Sándor, a MNSZ központi kiküldöttje felolvasta a közművelődési bizottságnak az iparoktatásról kifejtett álláspontját, melyet az értekezlet egyhangúlag a magáévá tett. Annak szellemében az ujonnan kinevezett Holbács Jenő iparoktatási felügyelő és Pall István mérnök-igazgató vezetése alatt megvitatott az ipari szakoktatás kérdéseit. Az értekezlet lezárta, hogy közel három éve teljesen hiányzó ipari szakfolyamatokat és vizsgákat be kell szervezni, ennek érdekében az illetékes munkakamarákkal fel kell venni a tárgyalásokat. A magasabb ipari oktatásnak a szélesebb néprétegek körében való kifejlesztése érdekében kéri az illetékes minisztériumot, hogy nagyobb összeget utaljon ki. Állást foglalt az értekezlet a

Székelyudvarhelyen és Brassóban működő ipari liceumok érdekében abból a célból, hogy ezek jogi és anyagi helyzete mielőbb tisztázódjék. A teljesen hiányzó műszaki tankönyvek előállítására az országos tanügyi bizottság megbízásából külön műszaki tankönyvetek szerkesztő bizottságot állítottak fel. Az értekezlet az iskolák anyagi ellátása érdekében

az épületre, amit a két alpolgármester a leánygimnáziumnak foglalt le.

Felmerül itt a kérdés, hogy Lazar polgármester milyen szándék vezette, talán csak nem az, hogy a kormány által oly fontosnak tartott nemzeti békekét alálassa a két iskola egymással szembeállításával?

De ugyanakkor önkéntelenül is arra kell gondolnunk, hogy vajjon a polgármester miért nem lép fel az ilyen és ehhez hasonló ügyekben nyíltan és miért nem jelentette ki még az ügy elején, hogy ő a zenekonzervatórium számára tartotta fenn az épületet?

Ez sokkal becsületesebb eljárás lett volna.

Ami a belügyminiszteri táviratot illeti, azzal nagyon is tisztában vagyunk, hogy a konzervatórium igazgatója részéről egyoldalúan informált miniszteri hivatal minden további nélkül kiad ilyen rendelkezést, különösképpen akkor, ha azt hangoztatják, hogy az épület üresen áll. Tudjuk a gyakorlatból, hogy különösebb nehézség nélkül más intézmény is megszerezhetné ilyen formában a minisztériumi rendelkezést ugyanerre az épületre.

Mindenesetre Lazar polgármester magatartása ebben az ügyben rendkívül különös. Éppen az olyan polgármestertől nem várjuk ezt, aki lépten-nyomon hangoztatja demokratikus felfogását és nem akarja megérteni azt, hogy miért lesz Kolozsvár lakossága napról-napra bizalmatlanabb személye iránt. Hisszük, hogy ebben az ügyben is a demokratikus igazság fog érvényesülni, ha nem is éppen a polgármester jóindulatából.

Ujabb hajórakomány várható, amely 600 tonna krumplit szállít. Ezenkívül vasúton Bukarestbe most futott be 45 vasuti kocsiból álló szerelvény 621 tonna krumplivel tömve és 35 vasuti kocsi 490 tonna burgonyával utban van Bukarest felé. A krumplit előre meghatározott helyeken osztják szét.

Burgonya érkezik Csehszlovákiából

BUKAREST. — Csehszlovákia újabb nagymennyiségű krumplit szállított Romániának. A napokban a turnuseverini kikötőbe két hajórakomány krumpli érkezett. A 78 vasuti kocsi létező burgonyán kívül ugyancsak a napokban futott be 390 tonna burgonyával. Bukarest is 390 tonna burgonyával.

Isac Emil — budapesti utjáról

„Ez nem irodalom, nem politika” ez egy új, győzedelmes történelem,

Isac Emil, az erdélyi román irodalom kiváló képviselője Budapestről hazatérve, a „Romania Libera” című bukaresti lap legutóbbi két számában költői szépségű cikket írt a román—magyar kulturhétben szerzett benyomásairól.

Budapest szépségének és varázsának büvölete vezeti Isac Emil kezében a tollat, de amint írja: „a romok, melyeket Budán láttam, még most is iszonyattal és borzongással töltenek el”.

— 1913 júniusában — írja többek között — Prágából jövet Budapesten időztem két napot. Középeurópa legszebb fővárosa akkor még ép volt. A Margit-szigeten nyíltak a rózsák s az egész Budapest olyan volt, mint egy tündöklő szépségű asszony, aki előtt — bármennyi fájdalmat okozott hütlensége — nem tehetett mást, mint azt, hogy téréreborulj s átkozd, mert nem szeretted, de ugyanakkor könnyes szemekkel, gyönyörtől nedvesített ajkakkal csodáld szépségét. S most szenvedéseiddel telve, csonkított testtel, meggyalázva, agyonkínzottan látom viszont.

A továbbiak során Isac Emil utal a román—magyar kultur hét jelentőségére. Rámutat arra, hogy magyar író és művész barátai meghívták őket Budapestre, hogy baráti jobbot nyújtsanak s az új magyar lelkeséget, a szeretet, béke és megértés szellemét mutassák be nekik. Idézi a történelem lapjait, melyből a magyarokat úgy ismeri a románság, mint más nemzetek elnyomóit s pátoszos gyűlekeken nem egyszer hangzott el, hogy „a magyarok barbárok”. De keves értelmis fő értette meg, hogy ez a barbarizmus nem a magyar népet illette, hanem Tisza és Apponyi politikáját, mint ahogy a másik oldalon a „büdös oláh” nem Horia, Clocea és Crisan, valamint Avram Iancu és a többi szabadságharcos főnek szót. A feudalizmus érdekei így támasztották őket a két nép közé s ahelyett, hogy Erdély Bukarestet és Budapestet összekötő aranyhíddá vált volna, véres pokol lett az évszázadok óta együttélő két nép életében. Gyűlölettel töltötték meg a lelkeket, egymásnak uszították őket s hagyták, hogy háborukban, be-tégségekben pusztuljanak csak azért, hogy a budapesti és a bukaresti Jockey-Club békéje biztosítva legyen. A nagy idealisták, Balcescu, Kossuth, Petőfi, Kogalniceanu, Mocsáry s a többiek nem tudtak megbirkózni a Park Club s a Dacia Club hatalmasságaival. S két elvesztett háboru után, Tisza és Horthy, Antonescu és Anghelcsu után, a felszabadító harcokcsinai kellett hogy átdübörögjenek Budapest és Bukarest utcáin, hogy 1947-ben a román írókat meleg szeretettel, a román himnusz hangjai mellett, román zászlódiszben fogadják magyar írótestvéreik a budapesti állomáson. Ez nem irodalom, ez nem politika, ez egy új, győzedelmes történelem.

Isac Emil, aki tudvalévőleg a román—magyar barátság leg-régibb harcosa, akít Adyhoz s a századeleji forradalmi szellemű magyar kultúremelkedéhez személyes barátság fűz, régi élményei felelevenítésével a leghivatottabban mutatja be román olvasóknak a román—magyar kulturhét eseményét s egyben a legértékesebb módon szélesíti a tömegek előtt a román—magyar kulturhét új korszakot nyitogató eredményeit.

Az FC Austria szombaton Kolozsváron játszik A Csepel üdvözlő táviratot küldött a Vasasnak

KOLOZSVÁR. — A román labdarugó válogatott, amely vasárnap Tiranában játszik a Balkán Kupa küzdelmei során Albánia válogatottja ellen, május 21-én Bukarestben a bécsi FC Austria ellen játszik válogató jellegű mérkőzést.

A kolozsvári Vasas vezetősége hétfőn délelőtt tárgyalásokat folytatott az FC Austria bucaresti megbízottjával, hogy a kitűnő játékteret képviselő bécsi együttes Bukarestből visszafelé jövet Ko-

lozsváron a Vasas ellen megmérkőzött. A tárgyalások eredményesen fejeződtek be és így az FC Austria labdarugó csapata szombat délután fél 6 órakor a városi sporttelepen a Vasas ellen játszik nemzetközi mérkőzést.

A Vasas vezetősége hétfőn táviratot kapott a hazaérkező Csepel csapatától, amely a következőképpen szól:

„Hazaérkezésünk alkalmából fogadják köszönetünket a szíves vendéglátásért. Csepel MTK.“

A Vasas és az UDR győzött, a Dermagant eldöntetlenül játszott az NB. I. 23. csonkafordulójában

KOLOZSVÁR. — Vasárnap csak három NB I. mérkőzést játszottak le. A legnagyobb küzdelem Marosvásárhelyen a Dermagant és a Szabadság között volt, ahol 7000 néző előtt 0:0 arányban eldöntetlenül végződött a mérkőzés. Kolozsváron a kényelmesen játszó Vasas Ferenczi és Váci góljaival csak küzdelem után tudott győzni 2:0 (1:0) arányban a lelkesen védekező FC Craiova ellen. Az Universitatea Resicán vereséget szenvedett 2:1 (0:0) arányban az

UDR csapatától. Az UDR a 86. percben érte el győztes gólját.

A vasárnapi forduló után az NB I. állása a következő: 1 ITA 35 pont, 2 Juventus 27 pont, 3 Ciocanul 27 pont, 4 CFR Bukarest 26 pont, 5 Vasas 26 pont, 6 Carmen 26 pont, 7 CFR Temesvár 26 pont, 8 Universitatea 24 pont, 9 Szabadság 23 pont, 10 Dermagant 18 pont, 11 UDR 18 pont, 12 Jul 15 pont, 13 Prahova 7 pont, 14 FC Craiova 4 pont.

Dermata—Victoria 5:0 (3:0), Karres—Phoenix 3:3 (1:0)

KOLOZSVÁR. — Az NB. II. harmadik csoportjában hétről-hétre izgalmasabbak a küzdelmek az élen lévő csapatok között. Kolozsváron a Dermata könnyen győzött 5:0 (3:0) arányban a Victoria ellen. Nagybányán a Karres—Phoenix rangadó mérkőzés 3:3 (1:0) arányban eldöntetlenül végződött. A többi eredmények: Aranyosgyéresen: Sodronypár—CFR (Marosvásárhely) 1:0 (0:0), Szatmáron: Törökvs—Surianul 2:2 (1:2), Nagyváradon: Crisana—CFR (Torda) 1:0 (0:0), Brádón: Mica—Mierul 1:0 (0:0), Marosújváron elmaradt a Solvay—Arsenal mérkőzés. Az NB. II. harmadik csoportjában 20 mérkőzés után

a Dermata vezet 34 ponttal, 2. Karres 27 mérkőzés után 33 ponttal. 3. Phoenix 22 mérkőzés után 33 ponttal.

CSEPEL—TÖREKVÉS (NAGYVÁRAD) 5:3 (4:1)

NAGYVÁRAD. — A péntek délután lejátszott nemzetközi mérkőzésen a Csepel kényelmesen játszott 5:3 (4:1) arányban győzött a Törökvs ellen 4000 néző előtt. Góllövők: Marosvári 2, Pintér, Keszthelyi, Szekeres 11-esből, illetve Takács 2 és Kirádi.

Az MTK legyőzte az Ujpestet

BUDAPEST. — A Magyar Nemzeti Bajnokság-első osztályának eredményei a következők: MTK—Ujpest 2:1 (1:0), DVSC—Csepel 3:2 (1:0), SzAC Barátság—Vasas 2:1 (2:0), Dorog—Szolnok 3:1 (1:1), Haladás—Pérecs 1:1 (0:0), Erő—ETO 2:1 (0:1), Kispeszt—Szeged 3:1 (2:0), Ferencváros—Testvériség 5:2 (3:1).

Svájc labdarugó válogatottja Zürichben 1:0 (1:0) arányban legyőzte Anglia válogatottját, míg Belgium válogatottja Brüsszelben a skótok ellen győzött 2:1 (1:0) arányban.

A Vasas jó sikerült házi atlétikai versenyt rendezett

KOLOZSVÁR. — Vasárnap délelőtt a városi sporttelepen nagy érdeklődés mellett rendezte meg a Vasas atlétikai szakosztálya házi atlétikai versenyt, amelyen Nagy Márton az 5000 méteres síkfutásban, míg az ifjúsági Kolofon a magasugrásban tűnt ki. Eredmények: 100 m. síkfutás: 1. Gergely 11.6 mp. 2. Ferenczi 11.8 mp. 3. Hubert 11.9 mp. Rudagrában: 1. dr. Biró 269 cm. 2. Pop 250 cm. 3. Brassai 220 cm. 5000 m. sík-

futásban: 1. Nagy Márton 16 perc, 22 mp. 3000 m. ifjúsági síkfutásban: 1. László 10.04 mp. 2. Szabó 10.11 mp. 3. Király 10.20 mp. 4. Szász 10.22 mp. Diszkoszdobásban az ifjúságiak közül: 1. Kolofon 32.01 m. 2. Turbucz 30.05 m. 3. Onorfrei 29.50 m. A szeniorok közül: 1. Póka 32 m. 2. Schneider 30.60 m. 3. Mussaffer 30.50 m. Súlydobásban a szeniorok közül: 1. Schneider 10.36 m. 2. Mussaffer 9.50 m. 3. dr. Biró 8.65 m. Ifju-

Amerikában, Illinois állam fővárosában, Paul Robeson, a világhíró néger énekes hangversenyt tartott. A hangversenyterembe felvonult az „Amerikai Légio“ elnevezés alatt szerveződő fasiszta szervezet és a helyszínen heves tüntetést rendezett a néger énekes ellen. Az amerikai fasiszták meg akarták akadályozni Robeson-t az éneklésben azzal a joggal, hogy néger és demokrata.

A néger énekes azonban nem ijedt meg a fasiszta csőcseléktől és a közbekiáltások ellenére tovább folytatta énekét, majd rövid rögtönzött beszédben megbélyegzte a fasiszták magatartását.

A tüntetésről értesült a város szervezett munkássága, amely azonnal felvonult a hangversenyre és szétverte a fasiszta bandát. Az „Amerikai Légio“ nagyhangú fasiszta véres fejjel menekült el dicséletes szereplésük színelvéről és az izgalmas jelenetek

sági magasugrásban: 1. Kolofon 160 cm. 2. Onorfrei 145 cm. 3. Hartea 140 cm. A felnőttek közül: 1. Mussaffer 150 cm. 2. Schneider 150 cm. Az ifjúsági hármassugrásban: 1. Kolofon 8.38 cm. 2. Hubert 7.98 cm. 3. Sasarmán 734 cm.

A magyar és a román ökölvívók nagy sikerrel szerepeltek a Balkán-bajnokságok első napján

BUKAREST. — A Balkán ökölvívó bajnokságok küzdelmeit vasárnap délelőtt 10.00 óra körül a Venus pályán kezdték meg, amelyen a magyar és a román ökölvívók a verseny első napján

szívesen szerepeltek. Magyarország három, míg Románia két súlycsoportban győzött. A versenyeket szerdán folytatják.

A felnőttek közül: 1. Mussaffer 8.44 cm. 2. Schneider 7.38 cm. A Vasas házi atlétikai versenyt dr. Arkossy Sándor, Kiss György, Paizs Vilmos és Arkossy Lajos hibátlanul rendezték meg.

Mi a helyzet a városi sporttelep lelátójával?

KOLOZSVÁR. A kolozsvári pályafenntartó bizottság, amely a mérkőzések bevétele után kapott 5 százalékból állandó kezelés alatt tartja a városi sporttelep lelátójának megújítására fordítja. Mi ezt annak idején köztük a hivatalos körökkel is és éppen ezért feltűnést keltett az a hír, hogy a városi mérnöki hivatal sürgeti a lelátó megújítását. Addig is, amíg erre sor kerül, minden intézkedés megtörténik, hogy az addig lejátszandó nagyobb bajnoki és barátságos mérkőzésekre csakis azok ülhetnek fel a lelátóra, akik helyjeggel rendelkeznek. A jegy nélkül talált nézőket hatóságilag fogjuk onnan eltávolítani — mondotta Peyer Imre, a pályafenntartó bizottság tagja.

Payer Imre, a Szakszervezeti Tanács sportosztályának, az OSP-nek és a pályafenntartó bizottságnak egyik tagja a lelátó megújításával kapcsolatban a következőket nyilatkozta:

— Már hetekkel ezelőtt meggyeztünk Bukarest labdarugó válogatottjával, hogy június 22-én — a magyar—román mérkőzés napján — városunkban játszik

Kolozsvár válogatottjával. Az OSP hozzájárulásával sikerült keresztülvinni, hogy ennek a mérkőzésnek a teljes bevétele a kolozsvári városi sporttelep lelátójának megújítására fordítták.

Kolozsvár válogatottjával. Az OSP hozzájárulásával sikerült keresztülvinni, hogy ennek a mérkőzésnek a teljes bevétele a kolozsvári városi sporttelep lelátójának megújítására fordítták. Mi ezt annak idején köztük a hivatalos körökkel is és éppen ezért feltűnést keltett az a hír, hogy a városi mérnöki hivatal sürgeti a lelátó megújítását. Addig is, amíg erre sor kerül, minden intézkedés megtörténik, hogy az addig lejátszandó nagyobb bajnoki és barátságos mérkőzésekre csakis azok ülhetnek fel a lelátóra, akik helyjeggel rendelkeznek. A jegy nélkül talált nézőket hatóságilag fogjuk onnan eltávolítani — mondotta Peyer Imre, a pályafenntartó bizottság tagja.

SPORTHIRADÓ

A VASAS vezetősége ma, kedden este 7 órakor érkezetelt tart. A vezetőség felhívja a szakosztályok összes vezetőit és edzőit, a tárgy fontosságára való tekintettel az érkezetelen jelenjenek meg. A DERMATA női teniszcsapata a Caracostea kupában a Haggibbor eller 5:0-ra, míg a férfi csapata a Camara-

sescu kupában a BEAC ellen ugyancsak 5:0 arányban győzött. A Dermata ellenfele az Erdély-kerületi döntőben a BEAC, illetve a CFR csapata lesz. DERMATA B.—DOHÁNYGYÁR 5:0 (3:0), kerületi bajnoki. Universitatea—Dermata 5:1 (2:1), Vasas—Victoria 2:0 (0:0) ifjúsági bajnoki mérkőzések.

Figyelem!

Bármilyen eltörtött tárgyat teljes garancia mellett ragasztunk PAPP JÓLTŐL üzletében Malom-utca 8.

ADAS-VÉTEL

VEZÉK és a fők mindenféle butort. Kriszán, Jókai-utca 4. 4664
VARRÓGÉPEKET, köztölgépeket, kerékpárokat, alkatrészeket, tüket a legbecsületesebb napi áron vesz és ad el Weisz gépkereskedő, Horea-ut 82. 3694

ÜZLETBERENDEZÉS

eladó drogériának vagy patikának, 6 darab 200 literes vashordó. Páris-utca 36 szám. F.
ELADÓ egylovas stráf-szekek, 1.4 HP üzemi típus villanymotor 150 Voltos. Eötvös-utca 32. 4023
FGY új porcelán WC-csésze eladó. Horea-ut 58. 4026
VESZÉK használt ruhát, felőrműt. Szabadság-tér 12, Rák. Ugyanott eladó egy kerékpár. 4031
ELADÓ Indán 650-es oldalkocsis motorkerékár. Balkaru varrógép. Balla, Radák-utca 4. 4054
ELADÓ egy jókarban lévő ruha 8—10 éves fiú részére. Király-utca 8. 4080
UNSPANNOLO asztali fűrógép kitűnő állapotban eladó. S. p. cs. Vörös Hadsereg-utca 52. 4064

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavankint 3000 lej, álláskeresőknek 2000 lej. Cim a kiadóban és jelégis leveleknél 5000 lej pótdíj fizetés. Szóveghirdetés 4000 lej szavankint. Közgazdasági közlemények szavankint 5000 lej. Keretes hirdetések 4000, 5000 és 6000 lei négyzetcentiméterenkint. Nyilvtér szavankint 10.000 lej.

HENTESMŰHELY fel-szerelés eladó. Sfantu Gheorghie, Lemnului-utca 89. 4058

BELYEGGYŰJTEME-NYEKET, tömegbél-ye-get legmagasabb áron veszek Erős Dávid Fa-renc-utca 12. F. 4077

KIMONDOTTAN nagy-termetre jókarban lévő öltöny, egy fehér köpeny és egy sportkocsi sürgősen eladó. „Begyed“, Horea-ut 58 szám. 4055

ELADÓ egy 500-as motorbicikli oldalkocsival. Páris-utca 26. 4077

NŐI kerékpár egész és háromnegyedes, kézi villany hájszáritógép eladó. Bátya-utca 18. 4080

EGY varázsszem, pate-fonos Orion rádió, jókarban lévő, eladó. Földész-utca 27. 4081

UJ gyermekocsi, kombi-nált sport, sürgősen eladó. Kis-utca 4. 4084

ELADÓ fényezett díofa íróasztal, kombinált díofa szekrény, hármas könyha-szekrény. Mária királyné-utca 42, II. emelet, Berko-vitsnál. 4682

MODERN konyhabere-n-dezés, ebéldélkeztető, se-lyempaplan eladó. Szent László-utca 1. 4683

EGY ötvenliteres vasút eladó. Csermalom-utca 27. 4685

ELADÓ Csepel motoros kerékpár prima gumikkal. Papp, Kádár-utca 12 4687

MÉLY gyermekocsi sürgősen eladó. Szabad-ág-tér 23, címfestőnél. 4638

MÉLY gyermekocsi jó- karban lévő, eladó. Nagy- boldogasszony-utca 47. 4700

ELADÓ zongora, férfi ruhák, tükrök, konyhabu- tor. Szabadság-tér 26. 4101

MÉLY gyermekocsi el- adó. Frtekezni „Pare“ sza- natórium gépészénél. 4696

KÉTSZEMÉLYES zeka- mié eladó. Linstein (volt Teleki Mihály)-utca 23. Borgidánál. 4698

ELADÓ kifogástalan mély gyermekocsi és két vasgő sodronnyal. Sod- rony külön is. Egyetem- utca 3, szücs üzlet. 4697

NATIONAL kassza, au- tomató mérleg és egy 200 köbcentis Peugeot motorke- rékpár eladó. Március 6- utca 12. 4694

CSEPEL motorkerékpár, jókarban, eladó. Jakab, Arató utca 4. 4689

JÓKARBAN lévő gyer- mek sportkocsi eladó. Tö- rökvtáás mellett Balzac- utca 10. 4092

ELADÓ jómárkájú női kerékpár. Cim: Vár-utca 7. 4691

IRÓGÉP irodai, Sabek bélyegpalturnok eladók. Ben- de, Szentegyház-utca 30. 4690

ALLAST KAPBAT

MEGBIZHATÓ, főzni tudó nőre keressék. Cim a kiadóban. Gr.
MEGBIZHATÓ, főzni tudó mindenest keressék azonnagra. Dózsa György- utca 12, III. emelet 8. 4103

ALLAST KERES

EGY személy házvezeté- sét vállalja rendes nő. Cim: Teleki Mihály-utca 6. Meg- beszélés reggel 9-től délután 3 óráig. 4695

INGATLAN-LAKAS

ÁTADÓ 2 üzlet beren- dezéssel, ijarárammal. Bal- la, Radák-utca 4. 4954
KOLONFELE
ELVESZETT farkasku- tyu, nagy, tarka borzos- zörű. Megtalálónak jutal- mat adok. Postakert-utca 8 szám. 4699

Harisnyakiarustítás

Selyemharisnyá: Fekete 198.000 lei Divatszínű 298.000 • Női zokni 100.000 • Férfi zokni 130.000 • Gyerme- zokni 70.000-lei Női nadrág 475.000 lei Fötér 4—5, az udvarban

ADAMOSSY Gábor érettségi bizonyítványát veszett. Semmis. MENYASSZONYI hák, fátolok, koszorú készítése a „Dob” ban. Horea-ut 35. TELJES ellátásba vesz a középiskolás 1947—48-as tanévre. Széchenyi fizetés ellenében Cim a kiadóban.

Wikkendházat, kisvillát vagy 2 szoba, konyha, fürdősobás lakást bérelnék

esetleg butorozva is, június, július és augusztus hónapokra, nagyon jó lelépésnél Cim a kiadóban.